

nadejati nič dobrega. Toraj smo pogovorili, da to ozemlje proglasimo za samostalno republiko. Ko je vlada transvaalska oznanila, katerega dne hoče razviti svojo zastavo in ozemlje vzeti v last, tudi mi nismo rok križema držali. Napravili smo rudečebelno zastavo, na katerej je bilo zapisano: „Slobodna republika“. Pripeli smo jo na visok drog in zasadili na najočitnejšem mestu.

Ni dolgo vihrala naša zastava. Prišlo je dvajset oroženih Transvaalcev, ki so prinesli novo zastavo. Nas je bilo do 200 dobro oroženih diggerjev, in jaz kot najstarejši sem bil načelnik. Došel je tudi polnomočnik, ki ga je bil poslal Jantje in je proglasil, da pride 10.000 Kafrov na pomoč, ako Transvaalci nastojajo ozemlja se polastiti. Črna pl emena zavidajo republiko transvaalsko, a Jantje je naklonjen diggerjem. Transvaalce smo zapodili.

Ali zadeva ta se je čudno zasukala. Poglavar Vaterboer se je sporazumel z guvernerjem angleškim v Kap-skej, in ta je koj poslal poslance v Transvaal in v državo Oranjsko, da preporno ozemlje zasede Angleška. Bilo je po našej republici. Kmetom transvaalskim bi se uže bili uprli, tudi Oranjcem, ali postaviti se na odpor Angležem, bilo bi zastonj.

Ni pa dobitl toliko demantov, kakor pišejo po novinah križem sveta. Šrečen je, ki ga najde. Dosta sem se trudil in delal, ali v osmih mesecih sem našel samo štiri. Prvi tehta $4\frac{1}{4}$ karata; lep je, kakor da ga je kamenar obrusil, ali ni dosta čist. Cenili so ga na 10 liber šterlingov. Drugi ima tudi 4 karate; krasno je čist, in zato so mu vdarili ceno na 40 l. št. Tretji ima $2\frac{1}{2}$ k.; utrinja se lepo, ali malo je rumen in ne do celega čist. Prejel sem zánj 12 l. št. Četrty ima samo 1 k.; čist je, ali nepravilne oblike.

Iskati demantov je prav tisto kakor v loterijo staviti. Nekater ima srečo. Nedavno je tak srečolovec v Gong-Gongu našel demant, ki tehta 94 k., in blizu Hebrona je nek Koranec našel demant 107 $\frac{1}{2}$ k. težak. Poslali so ga v London.

Leva roka me boli. Imel sem pred meseci blizu Kurumana, tam kjer se pričinja pustinja kalaharska, boj z leopardom. Strelil sem vanj, in se je tudi zvrnil. Ali ko se mu približam, vrže se po koncu, skoči besen váme in popade za levo roko. Vržem puško od sebe, pograbil ga za vrat in se vržem ž njim. Povalil sem ga in mu s kolenom vrat pritisnil na tla. Na to potegnem revolver in pomerim v uho. Malo se je še zvijal, stegnil in poginil. Ali roko mi je zelo poškodoval, ni se še zacelila.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Deželni zbor kranjski.

XIV. seja dne 20. novembra 1889.

Po prečitanem in odobrenem zapisniku prejšnje seje in po naznanilu na novo došlih prošenj, stavlja poslanec J. Murnik predlog: „slavni deželni zbor naj sklene, od danes naprej deželnemu zboru došle prošnje odstopijo se deželnemu odboru v rešitev“. Ta predlog obvelja brez ugovora.

Tretja točka dnevnega reda je ustno poročilo finančnega odseka ob ustanovitvi strokovne šole za kovinsko obrt v Ljubljani k prilogi 61. in po kratkim priporočilu predlogov po poslancu Klein-u sprejmeta se sledeča predloga:

1.) Deželnemu odboru se naroča, obrniti se do visokega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje s prošnjo, da ustanovi strokovno šolo za kovinsko obrt v Ljubljani, katera naj bi obsegala tudi stavbinsko in umetno ključavničarstvo.

2.) Deželni zbor izreče radovoljnost, za ustanovitev in vzdrževanje strokovne šole za kovinsko obrt dovoljevati doneske iz deželnega zaklada v istej meri kakor za strokovno šolo za lesno obrt.

Pri 4. in 5. točki sprejmeta se predloga upravnega odseka glede uvrstitve cest s Pijave Gorice na Želumlje — in pa občinske ceste Knej-Karlovic med okrajne ceste v takem smislu, da je dejanske uvrstitve pričakovati drugo leto.

Pri 6. točki sprejme se v soglasji spredlogom upravnega odseka o prilogi štev. 72. predloženega načrt novega zakona o povzdigi reje goveje živine brez bistvene premembe, poročevalec poslanec Povše v 2. branji, dne 22. pa v celoti.

Od 7. do 12. točke rešile so se po predlogih upravnega odseka manj pomenljive prošnje.

Pri 13. točki rešile so se po predlogu finančnega odseka v smislu že vlani sprejetih predlogov potrebni sklepi glede nove zgradbe deželnega gledališča v Ljubljani.

Pri 15. točki sprejeli so se predlogi finančnega odseka glede zgradbe nove brambovske vojašnice v Ljubljani; — V 16. in 17. točki rešili ste se dve prošnji, pri 18. točki pa ena prošnja v tajni seji.

Deželni glavar napove daljno sejo XV. na drugi dan to je dne 21. novembra.

XV. seja deželnega zbora kranjskega dne 21. novembra 1889.

Po odobrenji zapisnika prejšnje seje, odda se priloga 73. z načrtom zakona glede vodovodne zaklade v Ljubljani — finančnemu odseku.

Pri 4. točki dnevnega reda rešijo se predlogi združenega finančnega in gospodarskega odseka (priloga 76.) z načrtom zakona o doneskih, katere morajo dežela Kranjska, deželno stolno mesto Ljubljana in zemljiški posestniki barja prispevati k troškom del za njega osuševanje (k prilogi 62), poročevalec poslanec Povše.

Po zanimivem vtemeljevanji bistveno nespremenjenih predlogov deželnega odbora po g. poročevalcu in po kratki razpravi, sprejel se je načrt zakona, po katerem imajo k troškom okrogle svote 1.400.000 gld. prispevati močvirci z 28%, dežela z 12%, Ljubljana pa z 10%, — sledeči predlogi:

1.) Načrt zakona o doneskih, katere morajo dežela Kranjska, deželno stolno mesto Ljubljana in zemljiški posestniki barja prispevati k troškom del za njega osuševanje se potrjuje.

2.) Deželnemu odboru se naroča, da temu zakonu izprosi Najvišje potrjenje.

3.) Deželnemu odboru se naroča, stati brez odlašanja potrebne korake pri visoki c. kr. vladi, da izposluje pri visoki c. kr. državni upravi ustavnim potom:

- a) državno podporo, znašajočo 50% vseh troškov;
- b) neobrestno posojilo v znesku 300.000 gld. za močvirne posestnike;
- c) oproščenje od kolekov in pristojbin glede listin in pravnih opravil, ki bi bila potrebna vsled tega podvzetja;
- d) privoljenje, da se sme razpoložljivi del obstoječega močvirskega zaklada na račun doneska močvirskih posestnikov porabiti, kako da bode s priloženim načrtom zakona nameravano osuševanje barja zagotovljeno, da se bodo dela, ako bo mogoče, pričela l. 1890. ter zvršila v teku naslednjih štirih let.

4.) Deželni odbor se pooblašča, da zaslišavši druge udeležence, sklene z visoko c. kr. državno upravo v smislu sklenenega načrta deželnega zakona za izvršitev izboljševalnega dela potrebni dogovor in da torej stori potrebne korake, pri tem najskrbnejše varujoč koristi dežele in izboljševanja.

5.) Deželni odbor se pooblašča, da za slučaj, ko bi bilo treba posojila za barjane najeti, prevzame v imenu dežele poroštvo do najvišjega zneska 300.000 gld. za dogovorjeno poplačilo tega posojila s tem, da vprablja določila § 6. tega zakona in sploh vse previdnosti.

Daljne točke dnevnega reda 5. do vštete 9. bile so manj pomenljive, — 10. do 14. pa so se odložile na XVI. sejo, katero napove deželni glavar na 22. dan novembra.

Naši dopisi.

Od gorenjske strani. 16 novembra. (Pomankanje zdravnikov: Potreba kirurških šol.) Mislili smo, da veliko nadlogo, pomankanje zdravnikov, čutimo le po Kranjskem; pa „Slovenec“ naznanil nam je v svoji 262. šte-

vilki, da je v 19. seji štajarskega dež. zbora poslanec J e r m a n zopet, — tedaj se je to zgodilo že pred vsaj enkrat, če večkrat ne — naglašal potrebo kirurških šol. Glasovalo se je o tem predlogu po imenih, pa bil je odklonjen vzlic temu, da je glasovalo 26 poslancev za, 25 pa proti predlogu. (Odklonitev predloga zaznamoval je ali g. pisalec dotične notice, ali pa morda g. stavec z (!).) V 263. št. „Slovenca“ pa smo brali telegram, da se je v nasledni seji imenovanega dež. zbora izjavil poslanec F ü r s t, da je v omenjeni zadevi glasoval on „da“, ne pa „ne“, in vsled tega je dež. glavar predlog J e r m a n - a o uvedbi kirurških šol proglasil sprejetim. Iz tega je razvidno, da tudi na Štajerskem morajo britko občutiti pomankanje zdravnikov. Se ve, — in tega smo tudi popolnoma preverjeni, — da nekaterim gospodom ne govorimo od srca, če rečemo, da je bila to neizrečeno nesrečna misel, ker so se odpravili vojaški zavod „Jozefinum“ in kirurške šole; pa: kar je res, je res, in naj ugovarja kedo, kar in kolikor hoče, mi rečemo še enkrat in trdimo: neizrečeno nesrečna misel bila je to, naj si jo je bil sprožil že Peter ali Pavel. Naredba, da mora vsaki zdravnik biti doktor medicine, vidi se nam ravno taka, kakor če bi se zaukazalo: vsaki ljudski učitelj mora imeti sposobnost vsaj za profesorja srednjih šol ali pa celo za univerzo.

Dokler niso bile na novo vredjene zdravniške plače na Kranjskem, reklo se je navadno občinam, ako so prosile za zdravnike:boljšajte plačo, in dobili ga boste. Zdaj pa, ko je dežela sama to storila, plače vravnala, ter so bile vse službe razpisane, pokazal se je še le natančno sad odprave kirurških šol: službe so, ni pa vsaj dovolj ne — prosilcev. Ako za službe posameznih kmečkih okrajev ni nihče prosil, ne čudimo se; a če pogledamo n. pr. na Krško, ki je mesto, ima sedež c. kr. okr. glavarstva, in poseže spretni zdravnik s svojim delovanjem lahko tudi čez most tja v sosedno Štajersko, pa vendar tudi za to službo ni bilo nobenega prosilca, potem lahko vemo, pri čem da smo. Opravičeno toraj vprašamo: kedaj bo tega pomanjkanja konec? Starejši kirurgi so do malega izumrli, mladi se ne odgajajo; naraščaj slovenskih medicinarjev pa je v primeri potrebnosti tudi tako pičel, da tako rekoč zgine. In če prav tu in tam kedo medicinske študije dovrši, koliko jih pa mara iti službovat na deželo? Vse v mesta tiši, po kmetih pa naj ljudje zdravniško pomoč ali z težkim novci preplačujejo ali naj iščejo pomoči pri „konjederkah“, ali pa naj poginjajo kot neumna žival. Terde besede, pa — resnične. Da gg. medicinci do malega vsi le v mesta tišče, glejmo dokaz: Ljubljana šteje, — mende prav vemo —, 30 zdravnikov, soseda Loka ima nasprot le 1, zapiši enega, in to: za mesto in okolico, pa za vso obširno selško in poljansko dolino; — en zdravnik tedaj na blizo 27, zapiši sedem in dvajset tisoč stanovnikov. In to stanje je zdaj o mirnih časih! Ko pa bi nastala kaka vojska, — česar nas vsemogočni Bog milostno obvaruj! — kaj pa bi bilo potem? To-le: mladi zdravniki